

گفتگو با رئیس جمهوری درباره

آزادی بیان، موسیقی، فیلمسازی،

ادبیات داستانی و نیازهای فرهنگی جوانان

اشاره

در یکی از روزهای پایانی ماه مبارک رمضان و فروردین ماه ۷۰، سرپرست و چند تن از اعضای خانواده «اطلاعات» برای انجام يك گفتگوی اختصاصی مطبوعاتی به حضور رئیس جمهوری کشورمان رسیدند.

در این مصاحبه دو ساعت و نیمه که مسؤول ادبستان نیز حضور داشت، برادر عزیزمان آقای جلال رفیع روزنامه نگار متعهد و یار و همکار قدیمی و ارجمند موسسه اطلاعات و ماهنامه ادبستان، پرسش سئوالات فرهنگی را برعهده گرفت و رئیس جمهوری نیز مانند همیشه با روی گشاده و سه صدر، به صراحت دیدگاههای خود را در زمینه های مختلف مطرح کردند.

آنچه در زیر می خوانید، پاسخهای حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی به سئوالات جلال رفیع درباره مسایل فرهنگی و هنری کشور - از جمله هنر فیلمسازی، شعر، رمان، موسیقی و... مشکلات فرهنگی جوانان - است.

شده اند و یا به سبب مسئولیتهای مملکتی از تبیین اندیشه اسلامی به نحو سابق باز مانده اند. فکر نمی کنید ما در این مورد کمبود زیادی داریم؟

● رئیس جمهوری: بله همیشه نیروهایی که مسائل و مواضع اسلامی را برای نسل جوان تبیین کنند، کم بوده اند. ولی اکنون این مسئله کم نشده و حتی به نظر من رشد هم کرده است. یعنی در گذشته، قبلاً در سطح دانشگاهها فقط دو سه نفر از روحانیون بودند که در جهت تبیین مسائل و مواضع ایدئولوژیک، کار و تلاش می کردند که از آن جمله شهید مطهری، شهید باهنر و شهید مفتح را می توان نام برد. ولی امروز طلبه های جوانی آمده اند که همه آن مطالب را بلد هستند و خودشان هم استعداد و توانایی دارند. منتها توقعات و نیازها زیاد شده است. خوشبختانه آثار استاد مطهری در این رابطه هنوز هست. چیزی از دست نرفته است. نمی توان گفت که ما کمتر از گذشته داریم. البته در زمان حضرت امام، شخصیت مرجع بودن ایشان (که مرجع تقلید بودند) باعث می شد که ایشان گاهی بعضی از دگم ها را با فتواهایشان می شکستند. با اینکه حضرت آیت الله خامنه ای فقیه والامقام و آگاهی هستند، اما مرجعیت رسمی و معمولی ندارند و کسی مثل امام را که وقتی مسئله ای در برخورد اندیشه ها به بن بست میرسید، با مقام مرجع تقلید عام بودن خود حل می کردند. اکنون نداریم. اگر اتفاقی بیفتد و نیازی داشته باشیم باید فکری بکنیم. من این قضیه را قبول دارم ولی از این جنبه که بگذریم، در سطوح دیگر امروز در حوزه و خارج از حوزه شخصیت ها و متفکران بسیاری داریم و خود حوزه عامل رشد افکار حاصل از برخورد اندیشه ها در این جریانها است و کارساز خواهد بود.

○ يك جریان فکری در گذشته وجود داشت، شامل شخصیتهایی چون شهید مطهری و شهید بهشتی و از جمله خود شما، و البته در مقابل آن، جریان دیگری هم قرار داشت که نظریات شما را تخطئه می کرد و حتی نظریات استاد مطهری را قبول نداشت و با آن معارضه می کرد. در آن موقع پشتوانه ای بود که جریان اصلی را تقویت می کرد و آن نظریات حضرت امام بود. احساس می شود، در وضعیت کنونی آن جریان معارض، قوام

بیشتری پیدا کرده است. و باز هم می بینیم که نوعی تحجر و مخالفت با هر نوع تحول صحیح گسترش پیدا می کند. در مورد موسیقی و یا مسائلی این قبیل، حرفهای جدیدی را مطرح می کنند. البته همه منتقدین، منظور نظر ما نیستند. ممکن است بعضی محق باشند ولی به هر حال افکار متحجر هم هستند. احساس می شود که تأثیر طبیعی این مسئله در نسل جوان و امیدوار، منفی باشد. نظر شما در این چیست؟

● رئیس جمهوری: اگر القائات نادرست در جامعه نباشد، اینطور نخواهد شد. الان ما يك نکته مثبتی داریم و آن رهبری حضرت آیت الله خامنه ای است. همه می دانیم که آیت الله خامنه ای از روشن و انقلابی و آگاه روحانیت در دوران انقلاب بوده اند. ما مثل ایشان در بین روحانیون مبارز نداشتیم و واقعاً در زمان ما و در بین ما با مجموع صفات خود منحصر به فرد بودند. ایشان، اکنون رهبر هستند. متعلق به سالم ترین و عمیق ترین جریان فکری انقلاب ما هم هستند که امام هم همین افکار را داشتند. آن خامنه ای از نسل جوان انقلاب بوده اند و کسی هست که همه مسائل انقلاب را با همه وجودشان احساس و لمس کرده اند. این امر امتیاز و نقطه قوت نظام ما است و به حل بسیاری از مشکلات کمک می کند. هر چه نظریات مختلف هم در جامعه وجود داشته باشد و هم نکته مثبتی است که کسی نظر خودش را بیان کند این مساله در زمان امام هم بود و کسانی بودند که بعد از چیزها را قبول نداشتند و نظر خودشان را می گفتند. این روند ناسالمی نیست. ما نباید فکر کنیم آنها حرف بزنند. جامعه ما باید مکانی باشد که هر فردی چیرانی اگر مطلبی دارد، بتواند حرف و نظر خود را آزادی بیان کند و نظریات مطرح شوند. طلبه ها نیز بحث خارج خود این گونه عمل می کنند و نظریات متعدد مطرح می شود.

در جامعه ما باید نظریات گوناگون مطرح شود، در نهایت نظر رهبری شرط خواهد بود. بعد از خداوند توفیق داد که آیت الله خامنه ای مستور رهبری را به دست گیرند. الان سالم ترین جریان فکری در مقام تصمیم گیری اساسی مملکت وجود دارد.

○ ... در مورد برخورد و رشد اندیشه ها در کشور يك خلا قابل ملاحظه ای را می توان حس کرد. قبلاً بزرگان و شخصیتهایی مانند حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب و خود شما و همچنین بزرگواران و متفکرانی مثل استاد شهید مطهری و شهید بهشتی و شهید باهنر بودند که فرصت داشتند و مسائل دینی را به تناسب مقتضیات زمان برای نسل جوان تبیین می کردند. حالا متفکران ما یا شهید

به انقلاب بدهکارند. محیط انقلابی و جو اسلامی جامعه، امتیازی است که جوانان ما از آن برخوردارند و دیگران از آن محرومند. وقتی میگوییم اینها کمبود دارند در عین حال می‌پذیریم که انقلاب حالت طلبکاری هم از آنها دارد. یعنی جوانان ما به برکت انقلاب اسلامی، از آن مهلکه‌هایی که سابقاً رژیم شاه و خارجی‌ها برایشان درست کرده بودند رها شدند. آن کاباره‌ها و آن فسادها و مجله‌ها و فیلم‌هایی که برای هلدادن و هرزرفتن نیروی نسل جوان فراهم شده بود و دامهایی بود که آنها را به مواد مخدر و عیاشی‌های تباه کننده سوق می‌داد، بساطش با انقلاب برچیده شد. هرچند هنوز دشمنان نسل جوان دست از سرانها برنمی‌دارند و باز هم با قاچاق مواد مخدر و نظائر اینها درصد هدر دادن توانایی و استعداد آنها هستند. می‌دانیم که جوانهای ما بعد از انقلاب شروع کردند به باز یافتن هویت دینی و ملی و شخصیت انسانی و استقلالی خودشان. احساس کردند در کشوری هستند که واقعا از ابرقدرتها و بیگانگان مستقل هستند و جوانها آن ذلت زیردست بودن اجنبی را دیگر ندارند. قبل از انقلاب واقعا این خفت و ذلت وجود داشت. به خاطر همین مسائل مربوط به انقلاب بود که همه دیدیم جوانهای ما چه استعداد و قدرت و عزتی از خود نشان دادند. بالاخره دشمن مسلح و مجهز و مهاجم را همین جوانها بودند که از مملکت بیرون انداختند.

ولی خوب، در کنار این واقعیتها، واقعیت دیگر هم این است که نواقص و نارسایی‌ها هم هست. ما از لحاظ ورزشی و امکانات ورزشی در جامعه، هرچند کارهای خوبی هم انجام شده، ولی راضی نیستیم. چون کافی نیست و از نظر امکانات عقب هستیم. از نظر سرگرمی‌ها و تفریحات سالم دروضع نامطلوبی هستیم. برای پرکردن اوقات فراغت جوانان، اموری از قبیل فیلم، تئاتر و سرگرمی‌های دیگر درحد مطلوب و انتظار و نیاز نبوده است. اما باز هم می‌توانیم بگوییم که کارها و نمونه‌های مایه امیدواری کم نیست. الان در سطح مطبوعات قلمهای اشخاص هنرمند و باسواد و باذوق را می‌بینیم که پیدا شده و نوشته‌ها، شعرا و مطالب هنری خوبی در زمینه‌های مختلف عرضه می‌شود. البته اینهم کافی نیست. قصه و رمان کم داریم. ما قطعاً

ما باید خیلی غنیمت بدانیم. آیت الله خامنه‌ای، هم مسائل جوانان را می‌فهمند و هم مسائل پیرها و قشر زاده و آزاداندیش را، همین طور مسائل متحجرها و مقدس مآبها را هم می‌دانند و می‌فهمند. این امر باعث می‌شود که بسیاری از آن نگرانی‌ها که اشاره کردید در عمل انشاء الله برطرف شود.

بازهای فرهنگی و روحی جوانان

○ حضرت تعالی استحضار دارید، نسل جوان که در حال حاضر رقمی نزدیک به ۳۰ میلیون نفر را تشکیل می‌دهد و با یک برآورد نسبی در بیست سال دیگر به حدود ۶۰ میلیون نفر خواهد رسید، به مقتضای نیازهای نوجوش صرفنظر از نیازهای اقتصادی و تحصیلی و بچه مربوط به تشکیل خانواده است، با حدت و شدت تمام جستجوگر و خواهان برنامه‌های هنری و فرهنگی مناسب است و امروز بسیاری از کشورهای جهان به بازهای فرهنگی و روحی جوانان خصوصاً در ساعات اوقات فراغت و تفریح و تجدید قوا، از طریق فیلم و موسیقی و رمان و تئاتر و هنرهای دیگر پاسخ می‌دهند. اکنون جامعه ما با نظریات صاحب نظرانی مواجه است که ضمن طرح چند مورد اشکال و اشتباه در برنامه صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بریان کلی سیاستها و برنامه‌های فرهنگی و هنری شور را در ارتباط با سریال‌ها، جشنواره‌ها، کنسرت‌ها حتی کتابها و مجلات موجود تقریباً ضد اسلامی و ضد انقلابی معرفی می‌کنند. اخیراً در نماز جمعه تهران پیش از خطبه‌ها) هم مطلب جدیدی عنوان شد و آن بود که بعضی از موسیقی‌ها و فیلمها را به شورای کهنان و مجمع تشخیص مصلحت ببرند. جناب عالی به عنوان رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی در این زمینه چه نظریاتی دارید و فرمایید که در این زمینه برای نسل جوان چه باید

د؟

● رئیس جمهوری: ما باید قبول کنیم که جوانان ما قطعاً کمبودهایی دارند و نیازهایشان تامین نمی‌شود و ما منظور که گفتید واقعا جوانان نیاز دارند به برنامه‌های فرهنگی و هنری. البته انقلاب اسلامی ملک زیادی به نسل جوان کرده و باعث شد که آنها از فرهنگ غربی نجات پیدا کنند و این جوانان خیلی

□ حضرت آیت الله خامنه‌ای هم مسائل جوانان را می‌فهمند و هم مسائل قشر آزاد اندیش را، و همین طور مسائل متحجرها و مقدس مآبها را هم می‌دانند.

□ رئیس جمهوری: جامعه ما باید مکانی باشد که هر فرد و جریانی اگر مطلبی دارد بتواند نظر خود را با آزادی بیان کند. طلبه‌ها هم در بحث خارج خود همین طور عمل می‌کنند... اما در نهایت، نظر رهبری شرط خواهد بود

□ چند بار خدمت حضرت امام رفتیم و نظرشان را راجع به سریال «پائیز صحرا» و «سلطان و شبان» سؤال کردیم. فرمودند از نظر شرعی اشکال ندارد، و بالاتر از این گفتند خیلی از اینها آموزنده

هم هست

احتیاج داریم به محیط‌ها و مراکز بسیاری که هم تفریحی و هم سالم باشد. قطعاً باید محیط‌های سالمی را به جای مثلاً کاخ‌های جوانان و کانون‌هایی که قبل از انقلاب برای فاسد کردن جوانها استفاده می‌شد، فراهم آوریم که جوانان عزیز ما از امکانات محیط‌ها و مراکز سالم تفریحی و هنری بتوانند متناسب با نیاز استفاده کنند.

مطالبی هم که شما اشاره کردید، یعنی مشکلات و اختلافات فکری و نظری آنها هم وجود دارد. بعضی‌ها، خیلی از این کارهای هنری و تفریحی را نمی‌پسندند و خلاف می‌دانند. گاهی حرف‌های درست و گاهی حرف‌های نادرستی هم مطرح می‌شود. به نظر من اشکالی هم ندارد که همه نظرشان را بگویند. ولی یکی از کارهای حضرت امام در اواخر عمر پربهرکشان این بود که تکلیف نظام را در مورد بسیاری از مسائل هنری و فرهنگی صریحاً مشخص فرمودند. خوب، عیب ندارد که اشخاص امروز نظرشان را در مورد کارهای هنری و فرهنگی بگویند. هرچند نظر مخالف بدهند یا نظرشان خلاف باشد. اما سیاست نظام باید همان باشد که حضرت امام تأیید فرمودند. خوب، امام رضوان الله علیه با صراحت موسیقی را جایز دانستند، یعنی موسیقی بی که همین رادیو و تلویزیون پخش می‌کردند و چیزهای مبتذل در آن نیست.

خود ماها چندبار خدمت حضرت امام رفیقیم و صراحتاً در مورد خیلی از برنامه‌ها سؤال کردیم. از سریال صحرا؟ چی بود اسم کاملش؟
○ پانیز صحرا؟

● رئیس جمهوری: بله، «پانیز صحرا»، راجع به آن سؤال کردیم از نظر شرعی، فرمودند اشکالی ندارد. در مورد سریال سلطان و شبان هم پرسیدیم از نظر شرعی که چطور است، فرمودند اشکال ندارد. حتی بالاتر از این، گفتند خیلی از اینها آموزنده هم هست. به نظر من سریال پاییز صحرا خیلی تندر از بعضی سریال‌ها و برنامه‌هایی بود که امروز مورد انتقاد واقع می‌شود، یعنی اگر بنا به اشکال گرفتن باشد آن سریال ظاهراً خیلی اشکالات بیشتری داشت. بنابراین امروز در سطح کشور و در سیاست فرهنگی باید اعمال و گفتار حضرت امام برای ما سرمشق باشد.

تفسیر نظر امام در مراکز تصمیم‌گیری
○ بعضی از مجتهدین ممکن است نظریاتی داشته باشند و استنباطشان از مسائل و همینطور از آنچه حضرت امام فرمودند متفاوت با این نظریات باشد. این تفسیرها ممکن است خصوصاً حالا که حضرت امام در قید حیات نیستند به عنوان تفسیر نظر امام در مراکز تصمیم‌گیری اثر بگذارد.

● رئیس جمهوری: ما همه می‌دانیم که هیچ کس از حضرت امام برای شرع و اسلام دلسوزتر نبود. ایشان از جهت علمی و فقهی اگر نگوییم در تاریخ شیعه بی نظیر بودند، قطعاً می‌توانیم بگوییم کم نظیر بودند. البته مجموع اوصاف ایشان درجهات مختلف را اگر در نظر بگیریم همان بی نظیر بودن را می‌رساند ولی حالا از حیث فقهی، حداقلش اینست که بگوییم کم نظیر بودند. وقتی امام با آن ایمان و دقت و تعهد دینی و شرعی که ورد زبان دوست و دشمن است، آنطور می‌فرمودند، ما چه باید بکنیم؟ آیت الله خامنه‌ای رهبر

عزیز و بزرگوارمان هم، در همه مواردی که امام رضوان الله علیه تکلیف را مشخص کرده‌اند و تفهیم داده‌اند، ایشان هم مسئولین را به همان نظریات حضرت امام به عنوان ملاک و معیار ارجاع فرموده‌اند. بنابراین دیگر چه مانعی هست که سیاست‌های نظریات چیزهایی نباشد که امام تأیید فرمودند؟

سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های فرهنگی و هنری
○ به نظر می‌رسد که در زمینه‌های فرهنگی و هنری آن سرمایه‌گذاری بی که لازم است، صورت نگرفته کمتر صورت گرفته است. در زمینه رشد افراد متخصص و کارآمد به نحوی که مسلط بر روش‌ها و قالب‌های نو باشند و بتوانند در سطح داخلی و جهان نمونه‌های موفق را بیشتر عرضه کنند، ما که سرمایه‌گذاری و برنامه ریزی کرده‌ایم. به هر حال که فرهنگی و هنری از این حیث کمتر انجام گرفته است. شما اینطور فکر نمی‌کنید؟

● رئیس جمهوری: نخیر!... اینکه ما بگوییم این سال‌های گذشته به مسائل فرهنگی کمتر توجه شده است، قبول ندارم. اصلاً شما نگاه کنید: انقلاب ما این سالها و قبل از آن بیشتر با کارها و فعالیت‌های فرهنگی بوده که پیروز شده و ادامه پیدا کرده است. انقلاب ما و مکتب ما و مسئولین کشور ما و حوزه‌ها علمیه ما، همه فرهنگی هستند و با فعالیت فرهنگی توانسته‌اند مردم ما را و کشور را تا اینجا بیاورند. هم مطبوعات و کتابها و رادیو تلویزیون و همین منبرها نماز جمعه‌ها را نگاه کنید، همه اینها در این سالها فعالیت فرهنگی اشتغال داشته‌اند و دارند.

○ در مقام مقایسه و نسبت به مسائل اقتصادی کارهای اقتصادی چطور؟

● رئیس جمهوری: نه! نسبت به اینها در سالها گذشته کار فرهنگی کمتر نشده. کار فرهنگی در انقلاب نسبت به کارهای اقتصادی خیلی بیشتر بوده است.....

○ ولی سرمایه‌گذاری و برنامه ریزی و آینه نگر فرهنگی و هنری را اگر در نظر بگیریم، می‌بینیم کمتر بوده است. چندسال پیش یکی از مسئولان طرح اول نظام در صحبت با ما می‌گفتند که در هیأت دولت اندازه‌ای که مجبور می‌شویم مثلاً فرض کنید در مورد «آرد» بحث و بررسی و جلسه داشته باشیم، در مورد مسائل فرهنگی نداریم. علاوه بر گفته ایشان که ناگفته نماند، نکته دیگری که مورد نظر است این است ذهنیت برخی از بزرگان و مسئولین و متصدیان طوری است که گرچه در صحبت و سخنرانی از اهمیت فرهنگ بسیار یاد می‌کنند و درست هم می‌گویند، اما عمل برای مسائل فرهنگی لزومی نمی‌بینند. سرمایه‌گذاری در سطح بالا باشد. به عنوان مثال حضرتعالی به خاطر دارید که بعد از صدور فتوای موافقت و موثر حضرت امام علیه توطئه‌ها و خیانت‌ها در سلمان رشدی و حامیان غربی اش، در داخل کشور اعلام شد که مثلاً یک میلیون دلار به قائل رشدی جا داده می‌شود. خوب، شاید این پیشنهاد به جای خود پیشنهاد لازم و خوبی بوده، کاری به این جنبه‌ها نداریم! اما می‌خواهیم بگوییم که اگر گفته شود پولی که برای علاج واقعه بعد از وقوع اختصاص می‌دهد خوب است و ارجح آنست که برای علاج واقعه قبل

□ رئیس جمهوری: در سطح مطبوعات، شعرها و مطالب هنری خوبی عرضه می‌شود، اما کافی نیست: قصه و رمان کم داریم

□ حضرت امام (س) با صراحت موسیقی را جایز دانستند، یعنی همین موسیقی بی که رادیو و تلویزیون پخش می‌کردند و چیز مبتذلی هم در آن نیست

□ رئیس جمهوری: باید قبول کنیم که جوانان ما واقعاً کمبودهایی دارند و نیازهای فرهنگی و هنری‌شان تامین نمی‌شود، و البته این را هم اضافه کنم که جوانان ما بعد از انقلاب اسلامی هویت دینی و ملی و شخصیت انسانی‌شان را باز یافتند.

فوق هم اختصاص بدهیم. این مطلب جا نمی‌افتد. منی اگر قبل از تولد سلیمان رشدی پیشنهاد می‌دادیم يك ميليون دلار سرمایه‌گذاری کنید برای کسی که ضاً بهترین رمان را در مورد انقلاب اسلامی بنویسد و در سطح جهانی قابل عرضه و رقابت باشد و در ریخ هنر و ادب انسانها ماندگار باشد، شاید خیلی‌ها می‌گفتند که یا برای خودتان جیب دوخته‌اید، یا اینکه یکی خوش تشریف دارید! الان هم نمی‌کنند. در صورتی که بسیاری از همین کشورهای غربی در مسیر طلب، بودجه‌های هنگفتی را صرف می‌کنند و جوایز هنگفتی را به برگزیدگان یا صاحبان استعدادها در زمینه اختصاص می‌دهند.

● رئیس جمهوری: بالاخره نواقص و کمبودها هست. قبلاً هم من اشاره کردم به کمبودها ولی اینطور نیست کار کمتر شده باشد نسبت به کارهای دیگر. من قول ندارم. چون کار فرهنگی در انقلاب ما بیشترین‌ها بوده است. اصلاً انقلاب ما انقلاب فرهنگی است. شما باید «مجموعه» کارها و برنامه‌های فرهنگی تبلیغی را در نظر بگیرید. در برنامه پنج ساله هم ببینید هم دولت و هم مجلس و هم دستگاه‌های اجرایی این موضوع یعنی فرهنگ چقدر اصرار و مساعدت کرده‌اند و چقدر برای آن اهمیت قائل شده‌اند...

○ نسبت به آنچه ایده‌آل و درخور انقلاب است، می‌شود گفت که کمتر کار شده است؟

● رئیس جمهوری: خوب به این معنا در همه زمینه‌ها چرا، ما خودمان می‌دانیم که عظمت انقلاب و ز جامعه خیلی بیشتر از اینها است و خیلی بیشتر جا می‌دهد. انشاءالله باید با تلاش ملت و دولت در دوره زندگی سرمایه‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های بیشتر و مترده تری انجام بگیرد.

● همای برخورد با بدحجابی

○ همانطور که استحضار دارید، در قضایای موسوم به بدحجابی نظریات مختلفی وجود دارد و برنامه‌های مختلفی هم تاکنون در مملکت اجرا شده است. يك نظر آن است که باید نیروی بسیاری را متمرکز کنیم و با ست و بازرسی به قدری دقت کنیم که مورا از ماست بشیم و اگر موی زنی از زیر روسری بیرون بود یا دو

نفر جوان با هم بودند آنها را متوقف کرده مورد بازرجویی قرار دهیم نظر دیگری هم هست که مفاسد اجتماعی را در قالب بدحجابی خلاصه کردن، در حقیقت محدود کردن و منحرف کردن موضوع است. وانگهی بهتر این است که ما مسائل پوشش را در همان حد که عرف اکثریت جامعه اسلامی تحمل می‌کند در نظر بگیریم و موارد ریز و جزئی و دقیقش را برعهده خانواده‌ها و احساس مسئولیت آنها و برعهده تربیت و فرهنگ قرار دهیم نه برعهده دستگاه انتظامی. از این گذشته بعضی از جوانها می‌گویند ما در مورد اینکه دولت نتوانسته به همه وظایفش در قانون اساسی نسبت به جوانها جزء به جزء عمل کند، حالت قبول و گذشت داریم. مثلاً شما هم در مورد اینکه ما همه وظایفمان را جزء به جزء نتوانیم عمل کنیم خوبست گذشت داشته باشید. حالا سؤال بعضی‌ها دقیقاً این است که آیا بهتر نیست نیروهای انتظامی ما به جای دخالت در جزئیات مساله به گونه‌ای باشند که حتی همان بدحجابها هم آنها را پناهگاه خودشان دانسته و در مواقع مزاحمت افراد، همان بدحجابها به مامورین انتظامی ما شکایت کنند؟ آیا بهتر نیست که ما از رابطه‌ی میان افراد سؤال نکنیم و با تجسس و تفتحص این مسائل را بر ملا نکنیم؟ آیا بهتر نیست که سهم مهمی از کنترل مسائل دخترها و پسرها و مسئولیتش را بردوش خانواده‌هایشان بگذاریم تا خودشان احساس خطر کنند؟

● رئیس جمهوری: ما باید وظیفه امر به معروف و نهی از منکر و ارشاد و تربیت و کنترل و نظارت حکومتی را انجام دهیم و سعی کنیم مانع گنله و فسلدو انحراف انسانها بخصوص نسل جوان بشویم. البته باید توجه داشت در این میدان نقش ارشاد و اقناع و تشویق بیش از نقش خشونت و تنبیه است و در بازرسی و تحقیق نباید از حدود اسلامی تجاوز کنیم و دنبال کشف انحرافات مخفی اخلاقی و افشاکری و رسواکردن مردم باشیم این گونه برخوردها گناهی از انحرافات اخلاقی بیشتر است. البته طبعاً به مواردی هم برخورد می‌کنیم که احتیاج به تنبیه است و نقش خانواده هم برای اصلاح در این مسئله خیلی زیاد است.....

□ حضرت آیت الله خامنه‌ای هم در تمام مواردی که امام رضوان الله علیه تکلیف را مشخص کرده و نظر داده‌اند، مسوولین را به همان نظریات امام به عنوان ملاک و معیار، ارجاع فرموده‌اند.

□ باید وظیفه امر به معروف و نهی از منکر و نظارت حکومتی را انجام دهیم اما باید توجه داشت که در این میدان نقش ارشاد و اقناع و تشویق بیش از نقش خشونت و تنبیه است و در بازرسی و تحقیق نباید از حدود اسلامی تجاوز کرد و دنبال کشف انحرافات مخفی اخلاقی و رسوا کردن مردم بود زیرا این گونه برخوردها گناهی از انحرافات اخلاقی بیشتر است